

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odroczeniem i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odroczeniem . . .	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę już z odroczeniem . . .	8,07 „

Stągiewki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — część kwoty abonamentowej. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza nam. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Sroda: Nareyza i Euzubji
Czwartek: Germana i Serap.

CHOJNICE, czwartek dnia 30. października 1930 r.

Słońca wschód 6.52 zachód 16.35
Księżycy wschód 14.31 zach. 22.24

Więści o krótkiej treści

Powódź w Turcji.

Spowodowana przez ulewę powódź w Smyrnie (Azja Mniejsza) i okolicy rozwalila kilkadziesiąt domów. Z pod gruzów wydobyto 70 trupów. Około 1500 osób jest bez dachu nad głową.

Aresztowania w Krakowie

Z powodu aresztowania Marji Dynowskiej, 21 wiceprezeski Narodowej Organizacji Kobiet w Krakowie, kilku profesorów uniwersytetu interwenjowało u władz ale bezskutecznie. — Aresztowano magistra p. Stefankę i 4 akademików, członków sekcji Młodych O W P pod zarzutem kolportażu, ulotek humorystycznych, chociaż ulotki te były cenzurowane.

Napad bandycki

Dokonano napadu na kandydata listy narodowej w województwie tarnopolskim dr Wład Swirskiego, redaktora Lwowskiego Kurjera Porannego. Napastnicy czekali nań w taksówce w wozie i pobili kolbą rewolweru tak że lekarz stwierdził kilkanaście ciężkich uszkodzeń na głowie i rękach.

Wielkie burze i śnieżyce

nawiedziły Czechosłowację. Liczne samochody za sypane zostały śniegiem Rzeki na dalekiej przetrzeni powystępowały z brzegów, zalewając obszary przybrzeżne — W niektórych okolicach Jugosławii śnieg spadł na wysokość jednego metra. W Mostarze szalona burza zrównała z ziemią tamtejszą elektrownię.

Statystyka bezrobocia na świecie

Według urzędowych danych, zebranych przez Międzynarodowe Biuro Pracy, liczba bezrobotnych na świecie wynosi obecnie od 12 do 15 milij.

Z okazji 8 rocznicy marszu na Rzym

około 10000 inwalidów wojennych zgłosiło się do ochotniczej milicji bezpieczeństwa. Wczoraj rano rzymska legja Inwalidów przedfilowała przed Mussolinim

Aresztowania w Krakowie

W Krakowie aresztowano sekretarza Chrześcijańskich Związków Zawodowych Stanisława Fracza oraz Marję Dynowską, pisarkę, przedstawicielkę Narodowej Organizacji Kobiet,

Korfanty podtrzymuje swą kandydaturę

Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej w Katowicach oświadczył, że sędzia śledczy badał Wojciecha Korfantego w więzieniu, pytając go, czy deklaracje jego, złożone u notariusza Wolnego a wyrażające zgodę na postawienie kandydatury w okręgach śląskich, są autentyczne. Korfanty potwierdził ich autentyczność, podtrzymując swą kandydaturę.

Przed wyborami do sejmu gdańskiego

Upłynął termin składania list wyborczych do nowego sejmu gdańskiego. Razem zgłoszono 17 list wyborczych, w tem 15 niemieckich i 2 polskie. Na czele jednej listy polskiej znajduje się nazwisko p. Lendziona, czołowym zaś kandydatem drugiej jest dr Kubacz.

Paderewski gościem prez. Hoovera:

Prezydent Hoover zaprosił Paderewskiego, aby na czas swego pobytu w Waszyngtonie zamieszkał w Białym Domu.

Paderewski przyjeżdża do Waszyngtonu 24 listopada. Koncert jego odbędzie się 26 listopada.

Echa katastrofy kopalnianej

Lista ofiar katastrofy w kopalni Maibach zawiera 102 zabitych; 4 osoby zmarły już po przewiezieniu ich do szpitala. Oprócz tego jest 29 rannych i 2 zaginionych.

nr. 4 Okręgowe listy narodowe maja nr. 4 we wszystkich powiatach nr. 4

Nasi kandydaci w Wielkopolsce i na Pomorzu.

Na pierwszym miejscu narodowych list sejmowych stoi we wszystkich okręgach Wielkopolski i Pomorza (oprócz tylko jednego) były marszałek Sejmu i Senatu, Wojciech Trąpczyński, nasz niesrudzony wódz i obrońca, rodak z pod Gniezna.

Na drugich i trzecich miejscach, a więc prawie wszędzie zupełnie pewnych, znajdujemy na listach narodowych 7-miu rolników, w tem jednego rolnika większego (Dembiński), dwóch średnich (Przanowski, Kawecki) i czterech drobnych gospodarzy (Libera, Szturmowski; Raczkowski, Kamiński). Dalej mamy dwóch kupców (Mazur, Lewandowski), dwóch rzemieślników (Górczak, Lasota), trzech zasłużonych lekarzy (Wróbel, Ha-

rembski, Brasse) i dwóch dziennikarzy (Petrycki Sa-ha).

Wreszcie jest na liście narodowej na miejscach czołowych przedstawiciel duchowieństwa, ks. kanonik Łosiński, jest przedstawicielka kobiet, Grossmanówna i uczonego prawnik, wielki znawca prawa międzynarodowego, profesor Wiński.

Jak widać więc, czołowe miejsca na listach narodowych otrzymali przedstawiciele wszystkich stanów — przyczem najobficiej uwzględniono najliczniejszy stan rolniczy.

To też dokoła wszechstanowej listy narodowej nr. 4 skupią się w jedności i zgodzie wszystkie stany odrodzonej Rzeczypospolitej naszej!

Innowiercy i odszczepieńcy na listach nr. 1 i nr. 7

Ksiądz biskup Łukomski, ogłaszając swoje piękne orędzie w sprawie wyborów, poleca wszystkim wyborcom zbadać, czy na listach wyborczych niema przypadkiem innowierców, albo odszczepieńców, czyli gwałcicieli zasad wiary katolickiej, albo wreszcie takich, co w poprzednich Sejmach działali na szkodę wiary naszej lub Kościoła.

Niestety, niektóre listy polskie zostały w tym roku ułożone, jak grzech z kapustą.

Oto na liście rządowej, oznaczonej nr 1, stoją jako kandydaci na posłów lub senatorów, następujący innowiercy: minister Czerwiński, min. Kuehn, były minister Świtalski, były senator Evert — wszyscy ewangelicy albo kalwion, da-

lej: Minberg, Wiślicki, Mendelsohn i Minkowski — żydzi; dalej duchowny prawosławny Bogusławski i sekciarz staroobrzędowiec Arsenjusz Pimonow.

Na liście „centrolewu“ oznaczonej nr. 7, stoją żydzi: Djamand i Lieberman; następnie ewangelicy - Niemcy: Kronig, Zerbe i Lukas; dalej jawny wróg Kościoła katolickiego Putek — i mnóstwo socjalistów, którzy nie przyznają się do wiary katolickiej, ale mówią o sobie, że są bezwyznaniowcami.

Powinniśmy — w myśl nakazu księdza biskupa — sumiennie to wszystko w głębi duszy swojej rozważyć.

Bezczelność sanacyjnych pisemków

Sanacja idąc do wyborów, pragnie nie tylko społeczeństwo zastraszyć, steroryzować, zwłaszcza podległych sobie pracowników, ale także liczy na oghupienie społeczeństwa. Całe stopy gazet, broszur, ulotek, rozrzucała po naszych wsiach i miasteczkach przedstawiając w nich wszystko na swój sposób. W tych ulotkach i broszurach „kłamstwo na oszustwie jedzie i fałszerstwem pogania“. W jednej z broszur przypisując sanacji wyłączną zasługę budowania Gdyni, pisze tak:

„Po drugiej stronie są ci, którzy ze swoim heroldem Wojciechem Trąpczyńskim najzacieklej sprawę budowy Gdyni zwalczali, którzy, kiedy byli u władzy, zaprzeczali naszą politykę morską“.

Nie chcemy już przypominać, jak to sanacja

dzisiejsza łączyła losy Polski z losem państw centralnych, a więc Niemiec i Austrii; nie chcemy przypominać, jak mężom sanacyjnym nie było pozbędne Pomorze lecz wystarczało im wolny przejazd przez Wisłę, ale nazywanie obrońcy polskości w czasach niewoli, a dziś najodważniejszego bojownika o sprawiedliwość i prawo w Polsce, Wojciecha Trąpczyńskiego hersztem — to beczelność, posunięta do najwyższego stopnia. Gdyby nie Dmowski, Wojciech Trąpczyński, Korfanty i inni działacze narodowi, to pismaki sanacyjne byłyby siedziały w mysich dziurach, a nie zatrwały polskiej duszy bredniamy, zawartemi w broszurach. Pomorzanie powinni dobrze zapamiętać te wyzwiiska sanacyjne, pod adresem najbardziej zasłużonych ludzi w Polsce,

Duński publicysta o „Korytarzu“

Kopenhaga. Znany publicysta i redaktor duński, Franciszek Jessen, pomieścił w „Nationaltidende“ dłuższy artykuł o Gdańsku i korytarzu.

Treść tego artykułu jest rezultatem spostrzeżeń wymienionego publicysty, poczynionych w po drodze do Gdańska i Prus Wsch.

Podczas gdy ruch w dwóch najbliższych portach — pisze Jessen, tj. w Szczecinie i Królewcu od r. 1920 wybitnie obniżył się ruch w Gdańsku podniósł się z 2 milionów na 8 milionów ton.

Cóż jest przyczyną tego rozkwitu Gdańska? Jedynie i wyłącznie połączenie z Polską.

31 procent polskiego handlu i eksportu idzie przez Gdańsk, a import z zagranicy do Polski via Gdańsk wynosi 95 proc. całego ruchu portowego wolnego miasta

Równocześnie ruch w Gdyni osiągnął rocznie 2 miliony ton. Czyż jest więc rzeczą możliwą odcięcie państwa polskiego od morza, państwa które w ciągu 10-ciu lat wykazało taką żywotność, mimo przeszkód i trudności najróżnorodniejszych? Plan taki jest fantastyczny i bezsensowny

O jednym jeszcze pamiętać należy Nie można zadać gwałtu narodowi liczącemu 30 milionów ludności.

Gdyby korytarz był jedynie zagadnieniem gospodarczym czy terytorjalnym — wyjście może być jeszcze znalazło. Ale korytarz zamieszkuje ludność, która trzynastą razy w czasie wyborów w latach 1871 — 1912 głosowała zawsze wyłącznie na przedstawicieli polskich w parlamencie niemieckim,

Mussolini o sytuacji politycznej.

Na zebraniu dyrektorów prowincjonalnych federacji faszystowskich Mussolini wygłosił wielką mowę.

Wspomniałszy okres powstania rewolucji faszystowskiej i trwania 2 instytucji, które wywołały bezpowrotne zerwanie pomiędzy światem starym i nowym, światem faszystowskim, to znać milicją faszystowską i wielką Radą, Mussolini stwierdził, że regime faszystowskie nie ogląda się za siebie, lecz przeciwnie patrzy w przyszłość. 8 lat pracy przyniosło faszystowski coraz większą nierozważalność polityczną i moralną i coraz większe poczucie odpowiedzialności. Dziś faszystyzm jest jeszcze aktualniejszy, niż dotychczas. Rewolucja faszystowska była jednolitą w swoich początkach; taką pozostała i pozostanie.

Następnie Mussolini przypomniał przemówienia, które wygłosił w maju w Medjolanie. W przemówieniach tych usiłował zerwać maskę z twarzy starej obłudnej Europy, która mówi o pokoju w Genewie a wszędzie przygotowuje wojnę. Przemówienia te — mówił Mussolini — były komentowane jako zapowiedź wojny, Zapomniano. że

wojna przeciwko faszystom prowadzona jest od 8 lat i przez poszczególne jednostki, ugrupowania i partie. Walczymy z upadającym światem — mówił dalej Mussolini — który jest jednak jeszcze potężnym przedstawicielem pewnych interesów. W całym świecie toczy się dzisiaj walka za i przeciw faszystom — Jest rzeczą fatalną, że taki stan wojny moralnej trwa i wzrasta. Obok jednak tej wojny moralnej, u granic naszych toczą się szybkie przygotowania do wojny rzeczywistej. W tece, którą tu widzicie — mówił Mussolini — są zaznaczone co dnia i godziny przygotowania wojenne przeciwko Włochom od r. 1927 z epoki o wiele poprzedzającej moje przemówienia w Livorno i Medjolanie. Jest to lista rozmieszczonych już baterij, rozbudowy fortów i przewidzianych zbrojeń,

W dalszym ciągu Mussolini przypomniał, że walka, prowadzona przeciwko faszystom, trwa ciągle i wymaga jednolitości partii, która powinna wykluczyć czynniki niepewne, które starają się przeniknąć w jej szeregi z balastem starej ideologii. Frazes „faszystów“ nie jest artykułem eksportowym, Powinien być skorygowany, albowiem faszystyzm jako idea, doktryna i wreszcie reakcja, ma charakter światowy. włoskim zaś jest w swoich

instytucjach. Nie może być inaczej, ponieważ idea jest uniwersalna z samej natury rzeczy. Można więc przewidzieć zaistnienie Europy faszystowskiej, która będzie czerpała natchnienie z doktryny faszystowskiej. Europataka rozwiąże w duchu faszystowskim zagadnienie państw nowoczesnego, tak różnego od państw istniejących przed 1789 r. Faszystyzm odpowiada wymaganiom o charakterze uniwersalnym (powszechnym), ponieważ rozwiązuje potrójne zagadnienie stosunku między państwem a jednostką, między państwem a ugrupowaniami i między ugrupowaniami a grupami zorganizowanymi. Pomimo wszelkich przewidywań na które można odpowiedzieć tylko uśmiechem, faszystyzm będzie żył wiecznie.

W zakończeniu przemówienia Mussolini podał zebranyemu nowe hasło na 9-ty rok istnienia faszystyzmu. Hasłem tem jest walka, którą wymaga wiary, dyscypliny, zgody, ducha poświęcenia i braterstwa. Włochy faszystowskie — kończy Mussolini — są olbrzymim organem, który posuwa się naprzód pod znakami liktorskim, dążącym do wielkiego jutra, Nikt tego organu nie wstrzyma, Jest to hasło na rok, który rozpoczyna się jutro, 9-ty rok ery faszystowskiej.

Obwieszczenie.

Preliminarz budżetu dodatkowego miasta Chojnice na rok gospodarczy 1930/31 wyłożony jest od dnia 30. października do 5. listopada br. włącznie od godz. 8 — 13 i od 15 — 17 w ratuszu, pokój nr. 1. celem przegladania i ew. wniesienia spostrzeżeń i zarzutów przez zainteresowanych.

Spostrzeżenia i zarzuty należy wnosić do Magistratu do dnia 5. listopada br.

Zainteresowanymi w zrozumieniu powyższego są płatnicy danin komunalnych miasta Chojnice. Chojnice, dnia 28. października 1930 r.

Magistrat.

Niniejszem podaję do publicznej wiadomości że jestem nadal

administratorem na majątku spadkobierców Jahse, Szosa Gdańska 9.

Wobec tego są wszelkie ugody zawarte z panem Jahse von Horn unieważnione
Franciszek Kaak, administrator.

Licytacja przymusowa

W piątek 31. b. m. sprzedam najwięcej dającym za gotówkę

w Lubni o godz. 8-mej przed sołectwem:

1 biurko, 1 stół.

W Brusach o godz. 10. w lokalu p. M. Cisewskiego:

1 szafę do bielizny

1 umywalkę

1 biurko

1 szafę do ubrań

1 lustro z podst.

1 kanapę, 1 bryczkę.

W Czarnowie o godz. 12-tej przed sołectwem:

1 bryczkę.

Winkowski

komornik sądowy. zł. 1388

*****

Osoby

obeznane z polorowaniem listew mogą się zgłosić „ALPINUS“ fabryka ramek Młyńska 13.

*****

Bernardyn

czystej krwi, bardzo wysoki, 2 1/2 lat, wyjątkowo piękny okaz na sprzedaż lub zamianę na l-a dogę. **Zulański**, kierownik rzeźni miejskiej w Kościelzynie, Pom.

*****

Na dzień zaduszny róże woskowe oraz Chryzantemy

poleca

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

*****

Młodsza **dziewczyna**

ze wsi potrzebna zaraz lub od 1-go do wszelkich prac domowych.

W. Brzezińska,
Nowa - Ameryka

Pokój umeblowany

wraz z całym utrzymaniem dla dwóch panów lub pań, ewent., dla jednej osoby zaraz do wynajęcia. Gdzie wskaże eksp. Dzień Pom.

Drzewka owocowe i krzewy

poleca ogrodnictwo **K. Błaszczuk.**

Osobny pokój

dla 1 gimn. lub dla pana od 1. XI. do wynajęcia. **Ramy 4. parter.**

Pokój umebl.

do wynajęcia
Ebertowski, Szosa Gdańska 9.

Kino Nowości

Dziś w środę dn. 29 bm. o godz. 8.15

Super sensacyjny film o najslawniejszym awanturniku świata, Królu „niebieskich ptaków“ i przestępców międzynarodowych pt.

Manolescu dżentelmen - włamywacz

Dramat miłosny zbrodniczego światowa według powieści **Hansa Szekely.**

Najbardziej porywające przygody, jakie kiedykolwiek ukazały się na ekranie pod reżyserją: **W. Turzańskiego** twórcy filmów jak „**Wołga, Wołga**“ i „**Kurjer Garski**“

Imponująca obsada ról głównych:

Brygida Helm - znana z „**Przedziwne Kłamstwo**

Niny Pietrówny“ i „**Miłość Joanny Ney**“

Iwan Mozzuchin - ulubieniec wszystkich

Dita Parlo znana z **Rapsodji Węgierskiej**

—: i słynny **Henryk George.** —:

Ofiara zmysłów! Gra serc i namiętności! Co może kobieta!

Gdy się mężczyzna zapomina. Afera i aferki pięknej tancerki. Rzecz dzieje się w Paryżu, na Riwierze, we Włoszech i w Szwajcarii! udne krajobrazy!

Pomimo olbrzymich kosztów - ceny wstępu zwykle!

Koncert wzmocniony! **Jazz - band!**

KTO JESZCZE NIE ZNA MOICH WYROBÓW WEŁNIANYCH ELRA ?

ten niechaj odwiedzi mój interes i przekona się o oryginalnych wzorach, jakości i o tanich cenach

ELRA

jaczeki więźnione kamizelki „ sukienki „ swetry oraz ubrania

Ludwik Rasch

Chojnice.